

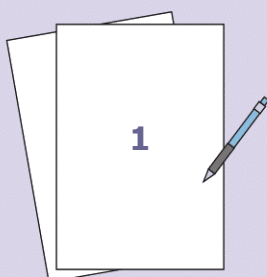
Ce își doresc elevii de la noua lege?

România Educată rămâne doar un vis?

Cuprins

Cuvânt înainte.....	2
Interpretarea rezultatelor.....	4
Admiterea la liceu.....	4
Bursele elevilor.....	7
Examenul de bacalaureat.....	8
Exmatricularea elevilor.....	9
Diversitatea în sistemul educațional.....	12
Planurile-cadru.....	13
Sumar executiv.....	19
Recomandări.....	20

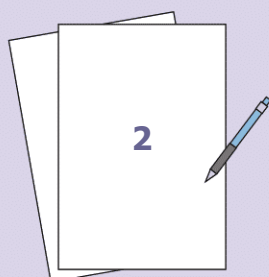

Cuvânt-înainte

Anul școlar ce tocmai se încheie a fost marcat de dezbateri continue pe marginea unui subiect deosebit de important pentru viitorul sistemului educațional din România, în speță adoptarea noii Legi a Învățământului Preuniversitar, parte a pachetului „România Educată”. În mai 2023 s-a desfășurat votul final în Senatul României, urmând ca legea să fie trimisă spre promulgare la Președintele României. În calitate de partener de dialog social, Consiliul Național al Elevilor solicită Președintelui României revizuirea proiectului de lege a educației și asigurarea atingerii obiectivelor cuprinse în proiectul „România Educată” prin reforma legislativă.

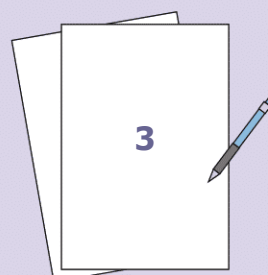
De-a lungul timpului, Consiliul Național al Elevilor (CNE) a ieșit în spațiu public cu multiple poziții referitoare la articole din proiectul de lege care nu respectau principii fundamentale ale unui sistem echilibrat și modern de educație. Printre cele mai discutate prevederi se numără introducerea examenului de admitere la liceu, modificarea criteriilor de acordare a burselor, reintroducerea exmatriculării elevilor, promovarea diversității și restructurarea examenului național de bacalaureat și a planurilor-cadru. Unele propuneri la care CNE a contribuit semnificativ, precum noul algoritm pentru asigurarea gratuității la transport intrajudețean, au fost incluse în lege, însă remarcăm și aspecte negative care încă se regăsesc în aceasta, ca de exemplu examenul de admitere la liceu.

De asemenea, Consiliul Național al Elevilor a participat activ la toate grupurile de lucru privind proiectul „România Educată”. Astfel, elevii din România aveau așteptarea ca toate necesitățile lor să fie implementate în noua lege a educației, sperând la o educație centrată pe beneficiarii primari ai acesteia. Însă, nu toate prevederile noi din pachetul legislativ vin în favoarea elevilor și nici nu constituie garanția unei evoluții a sistemului de învățământ din România.

Prezenta consultare inițiată de Consiliul Național al Elevilor, la care au luat parte 16.134 elevi din întreaga țară, are rolul de a prezenta opinia exactă a beneficiarilor primari ai educației cu privire la cele mai importante schimbări Legea Învățământului preuniversitar. Raportul final reprezintă un punct de plecare pentru următoarele direcții strategice pe care CNE trebuie să le implementeze, astfel încât să ne asigurăm că elevii din România beneficiază de un sistem educațional care le satisface nevoile și dorințele.

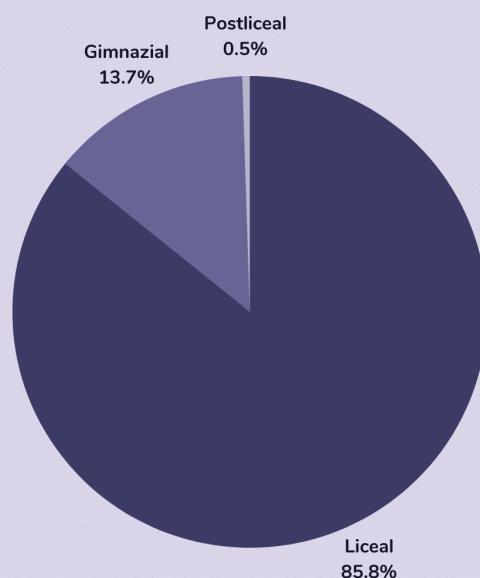

Interpretarea rezultatelor

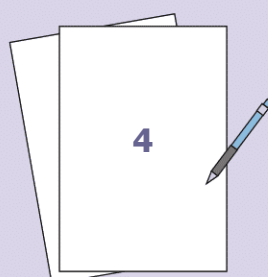
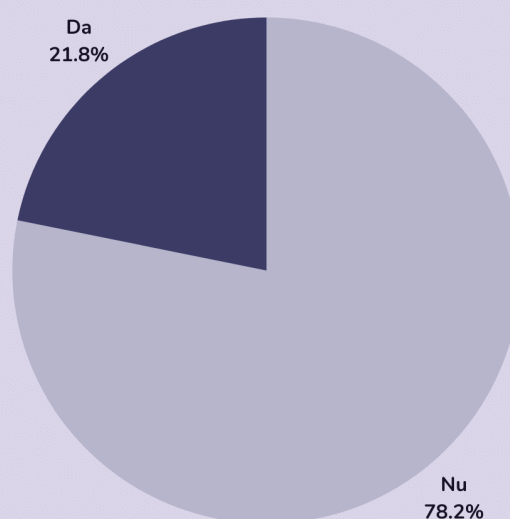
1. În ce ciclu de învățământ te afli acum?

Elevii care au răspuns chestionarului se află în proporție de **85,8%** în ciclul liceal și **13,7%** în ciclul gimnazial, o foarte mică porțiune aflându-se în cel postliceal. De aceea, putem asigura autenticitatea și veridicitatea acestui chestionar, fiind caracterizat în întregime de părerea elevilor.

2. Consideri că ar trebui să existe un examen de admitere separat de Evaluarea Națională?

Respondenții afirmă, în proporție de **78,2%**, că nu sunt de acord cu introducerea acestui examen. Aceste date arată că elevii nu observă beneficii în urma propunerii și că sunt conștienți de efectele negative ale acesteia.

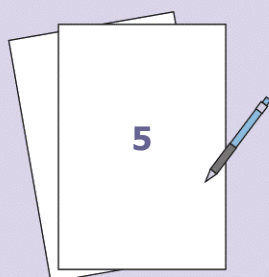
În prezent, proiectul de lege cuprinde un **examen de admitere** diferențiat pentru unitățile de învățământ liceal care își doresc acest lucru. Acesta se va putea organiza la clasele unde există competiție, pentru maximum **50% din numărul de locuri**, locurile rămase urmând să fie ocupate prin repartizare computerizată, în baza examenului de Evaluare Națională.

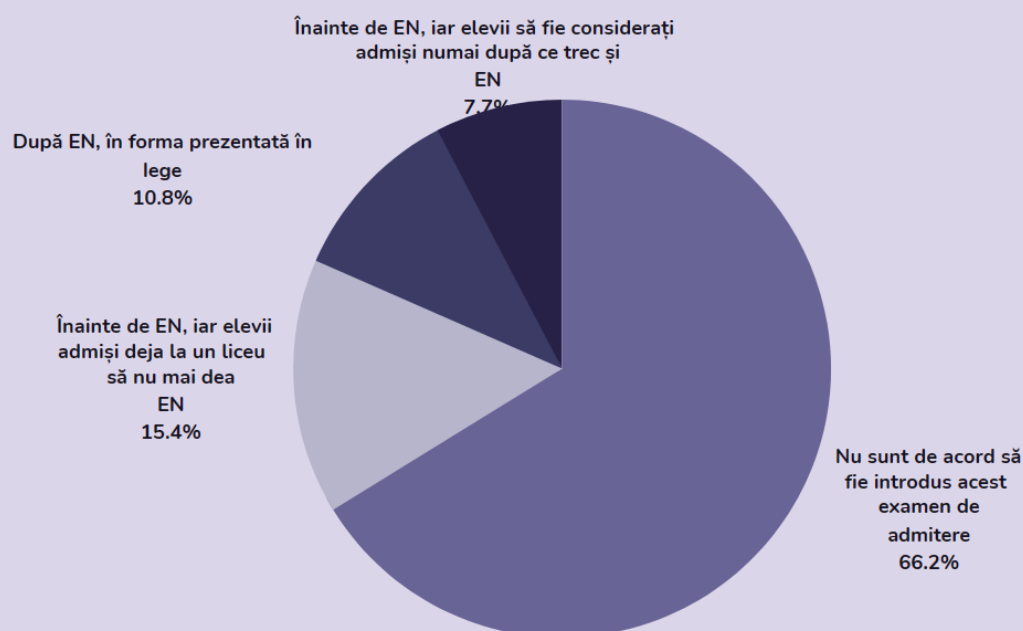
Examenul de admitere se va desfășura după Evaluarea Națională, iar la el vor putea participa numai elevii care au obținut minimum 5 la fiecare probă. Elevii care nu vor fi admiși în urma examenului de admitere vor fi repartizați computerizat. Subiectele pentru aceste examene urmează să fie elaborate în mod centralizat, de către Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare, în baza programei școlare, iar data examenelor va fi anunțată la începutul fiecărui an școlar.

CNE se împotrivește introducerii examenului de admitere, întrucât liceul este un ciclu obligatoriu în România, deci procesul de admitere ar trebui să fie unul unitar pentru toți elevii, desfășurat într-un mod necompetitiv. Totodată, cum structura noului examen de bacalaureat este una ce se axează pe competențe generale, învățământul liceal ar trebui să promoveze aceleași principii, nu să îndrepte elevii către o unică specializare.

3. Când crezi că ar trebui să se desfășoare examenul?

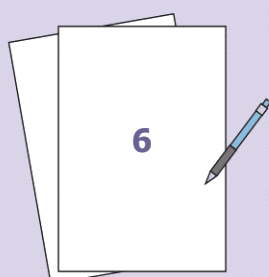
66,2% din elevi au răspuns că nu sunt de acord cu introducerea examenului de admitere, **15,4%** afirmă că cea mai bună opțiune este desfășurarea înainte de Evaluarea Națională, astfel încât elevii care au fost admiși să nu mai susțină această evaluare, **10,8%** sunt de acord cu forma prezentată în lege (după Evaluarea Națională), iar **7,6%** dintre elevi doresc ca examenul să fie susținut înainte de Evaluarea Națională, însă elevii să fie considerați admiși numai după ce trec și de evaluare. Aceste procente arată faptul că o majoritate decisivă din elevi nu își dorește introducerea examenului de admitere, iar între cei care ar opta totuși pentru această variantă nu există un consens.

4. Cum crezi că ar trebui să fie elaborate subiectele pentru acest examen?

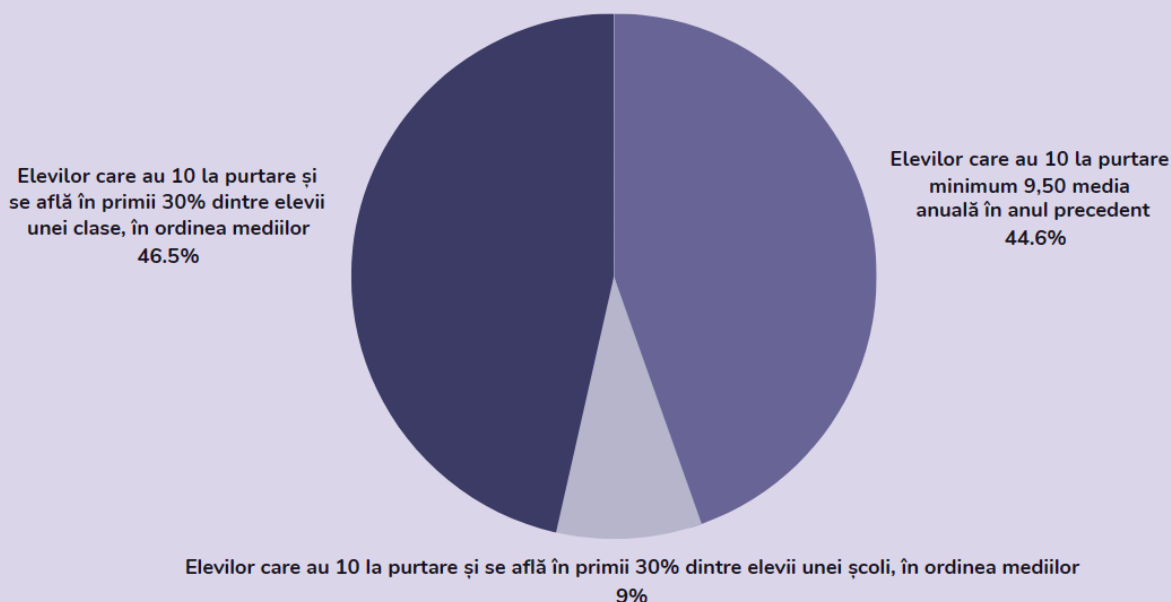
Dintre cei 16.134 elevi respondenți la consultare, **63%** consideră subiectele ar trebui elaborate unitar, la nivel național, în cazul în care va fi introdus în lege examenul de admitere. Prin această variantă, nu vor exista discrepante de dificultate în cadrul subiectelor. La polul opus, doar **37%** sunt de părere că fiecare unitate de învățământ ar trebui să le conceapă separat.

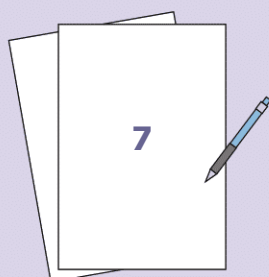
5. Cui consideri că ar trebui acordate bursele de merit?

Întrebați despre aspectul bursei de merit, **46,5%** din elevi sunt de părere că acestea ar trebui acordate elevilor care au 10 la purtare și se află în primii 30% dintre elevii unei clase, în ordinea mediilor, iar un procent apropiat, **44,6%**, consideră că ar trebui acordate elevilor care au 10 la purtare și minimum 9,50 media anuală în anul precedent. Doar **9%** ar vrea ca bursele să le fie acordate primilor 30% din elevii unei școli întregi.

În forma în care proiectul de lege a apărut pe surse, observăm o modificare importantă în ceea ce privește acordarea bursei elevilor. Până acum, bursele de merit se acordau elevilor ce obțineau minimum media anuală 9,50 și aveau media 10 la purtare. Odată cu intrarea în vigoare a noii legi, **30% din elevii unei clase** care au media 10 la purtare, în ordinea descrescătoare a mediilor anuale, vor obține bursa de merit. Inițial, era propus să se acorde către 30% dintre elevii unei școli, însă acest aspect a fost schimbat la amendamentele propuse de CNE.

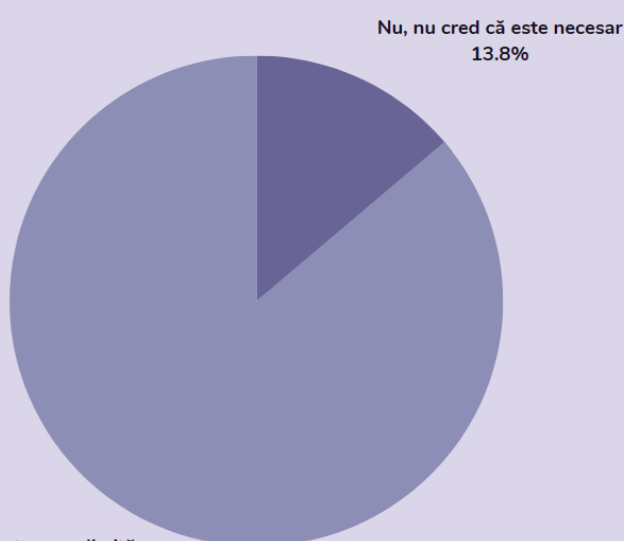
Un beneficiu al acestei schimbări este modul descentralizat în care se vor acorda bursele de acum, întrucât la același liceu se regăsesc clase cu profiluri

diferite, cu niveluri diferite de pregătire, cu o comunitate unică de elevi și profesori. Stabilirea unui procent per clasă reprezintă un echilibru între principiile meritocrației și echității, întrucât elevii dintr-o clasă au un parcurs de învățare similar, standarde de evaluare identice și instrumente de evaluare similare.

6. Crezi că ar trebui să existe un termen-limită la care școlile ar trebui să acorde bursele, în fiecare lună?

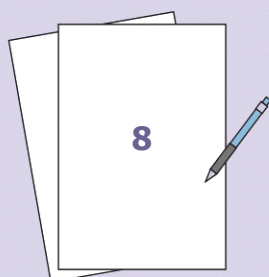
86,2% dintre elevii consultați sunt de părere că ar fi optimă impunerea unei date specifice până la care să se acorde bursele la nivel național, pe când **13,8%** nu o consideră necesară.

Da, cred că ar trebui fixat un termen-limită
86.2%

7. Consideri că Religia ar trebui introdusă ca opțiune la proba la alegere?

În forma prezentată în lege, structura examenului de bacalaureat diferă foarte mult de cea actuală. Printre schimbările ce vor apărea pentru profilul uman, este **introducerea disciplinei Religie** ca materie opțională (proba E), pe lângă Geografie și științele socio-umane.

CNE atrage atenția asupra faptului că în România, conform art. 18 din LEN, elevii trebuie să opteze pentru a face ora de religie, totuși acest aspect **este încălcat** în majoritatea unităților de învățământ. Motivul pentru care susținerea

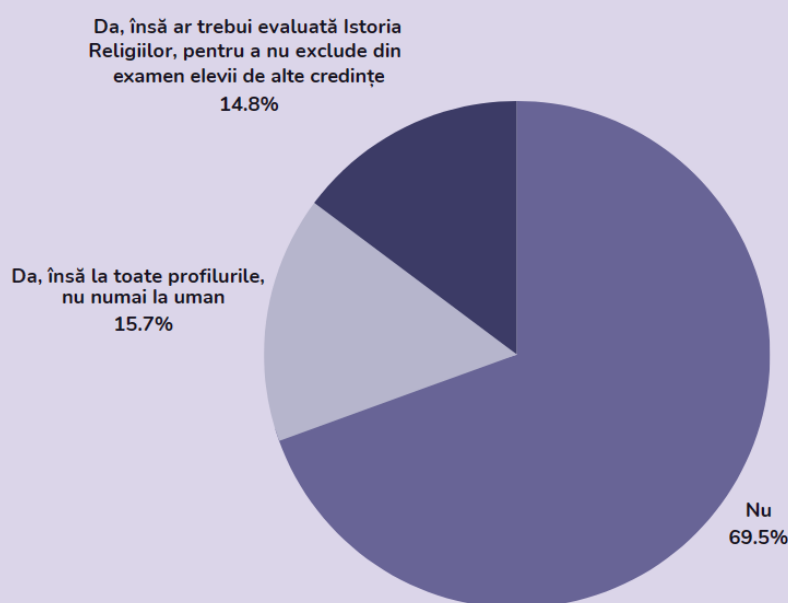

examenului maturității la această disciplină nu ar trebui luat în calcul este faptul că elevii din România au credințe diferite, existând o multitudine de religii practicate la nivel național. Nu considerăm că este posibilă evaluarea credinței unei persoane, mai ales atunci când majoritatea elevilor care studiază acum disciplina Religie în România, studiază religia creștin-ortodoxă.

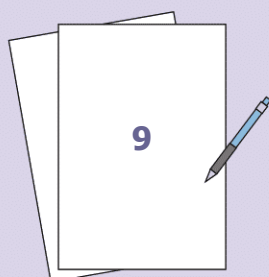
Introducerea acestei discipline ca opțiune la proba la alegere ar însemna că elevii de alte credințe vor avea din start o opțiune în minus la examenul de bacalaureat, fapt ce **nu ar fi echitabil**.

Dintre respondenți, **69,5%** consideră că Religia nu ar trebui introdusă ca opțiune la proba la alegere, pe când **15,7%** spun că ar trebui introdusă la toate profilurile, nu numai la uman. Totodată, **14,8%** afirmă că, pentru a nu exclude din examen elevii de alte credințe, este necesar să fie evaluată Istoria Religiiilor.

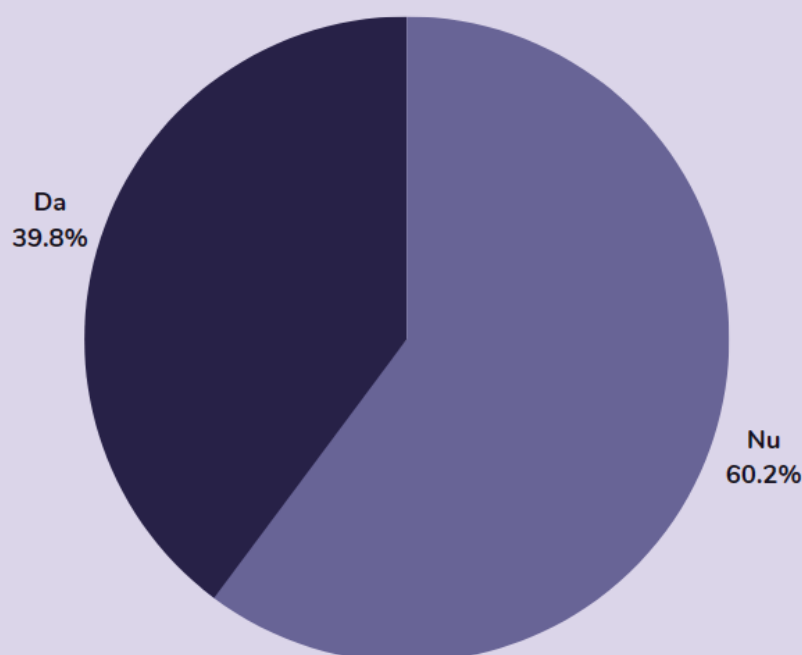
8. În opinia ta, exmatricularea ar trebui sau nu reintrodusă în lege?

39,8% dintre cei care au răspuns chestionarului consideră că ar fi oportună reintroducerea exmatriculării ca mijloc de coerciție. Aceste numere vin în contextul în care, în noul proiect de lege acestea au fost reintroduse, în lumina cazurilor de violență ce au avut loc în școli primăvara aceasta. Din cauza mușamalizării sistemice a cazurilor de bullying sau abuz apărute în școli, în timp, violența a devenit o

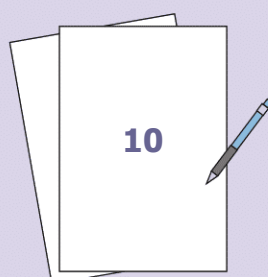

constantă a învățământului românesc, fapt ce determină elevii să se teamă pentru siguranța lor și să ceară astfel de măsuri drastice. Pentru a vedea o reală schimbare în sistem, considerăm că orice nou caz de acest gen trebuie depistat și izolat la timp, iar accentul să pice mai degrabă pe reabilitarea și reintegrarea în colectivitate a agresorului. În ciuda acestui fapt, **60,2%** nu sunt de acord cu exmatricularea beneficiarilor primari ai educației din învățământul obligatoriu.

Anul trecut, întrucât întreg ciclul liceal a fost declarat învățământ obligatoriu, Regulamentul-cadru de organizare și funcționare al unităților de învățământ preuniversitar a fost modificat pentru a nu mai permite exmatricularea elevilor. Totuși, în urma dezbaterilor de la Camera Deputaților, a trecut un amendament care va **reintroduce posibilitatea exmatriculării**. Acest amendament a fost propus în lumina faptelor de violență petrecute recent, în care un elev din București și-a înjunghiat profesoara, și a celor de abuz sexual petrecute la o școală din județul Prahova.

Consiliul Național al Elevilor consideră că în aceste situații, soluția este cercetarea disciplinară sau chiar penală a elevilor în cauză, urmată de ore de

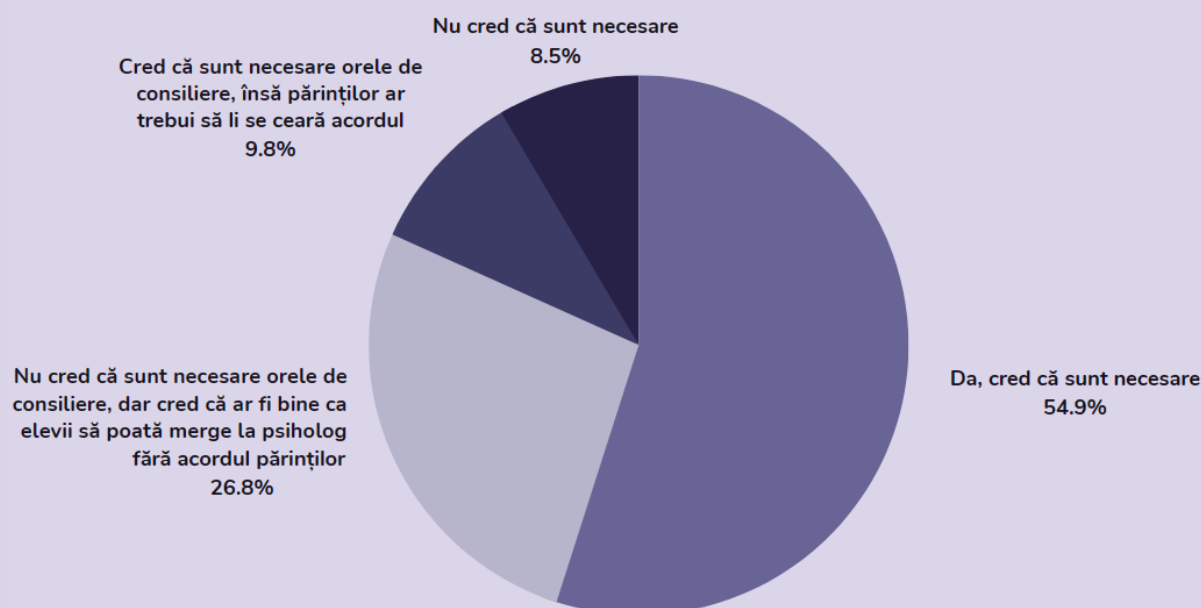

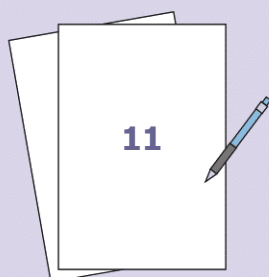
consiliere, pentru a avea un sistem bazat pe reintegrare și îndreptare, în locul unuia ce folosește excluderea din colectiv ca metodă de rezolvare a problemei.

De nenumărate ori, Consiliul Național al Elevilor a propus ca elevii să aibă un număr obligatoriu de ore de consiliere în curricula școlară, și totodată ca elevii ce vor să apeleze la psihologul școlar să o poată face și **fără acordul părinților**, deoarece, din păcate, mersul la psiholog este încă extrem de stigmatizat în România, iar mulți părinți se împotrivesc atunci când copiii lor își expun această dorință.

9. Crezi că este necesar ca elevii să aibă obligatoriu în program ore de consiliere, iar vizitele la psihologul școlar să se poată desfășura și fără informarea părintelui?

54,9% din elevi susțin că orele de consiliere trebuie să devină obligatorii, iar vizitele la psihologul școlar ar trebui să poată fi făcute și fără acordul părinților, întrucât aceștia sunt adesea împotriva lor dată fiind stigma ce înconjoară domeniul sănătății mentale în România. Doar **8,5%** nu văd niciuna dintre aceste măsuri necesare pentru îmbunătățirea sănătății mentale a adolescenților.

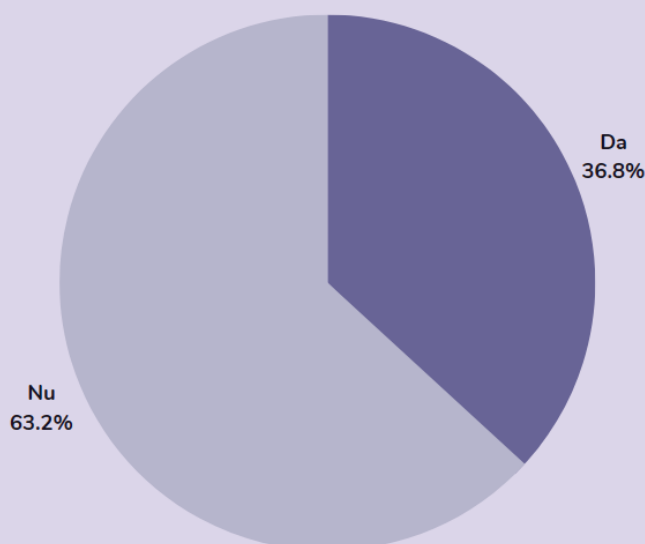

10. Consideri că la momentul actual, diversitatea este suficient promovată în sălile de clasă?

Diversitatea nu este suficient promovată pe băncile școlii către cei care ar trebui, la această vârstă, să învețe despre perspectivele și mediile diferite care construiesc lumea ce ne înconjoară, recunosc **63,2%** din respondenți.

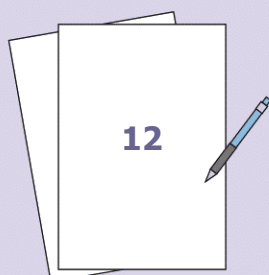
La propunerea cultelor religioase, amendamentul ce exclude fraza „**promovarea diversității ca resursă de învățare**” și o înlocuiește cu „**respectarea diversității pentru a genera aptitudini incluzive și tolerante**” a fost integrat în noua formă a legii.

CNE sesizează o **diferență majoră** între promovare și tolerare și solicită ferm revenirea la formularea inițială, pentru a asigura tuturor elevilor din România, indiferent de proveniență, convingeri, preferințe și dizabilități, un mediu sigur și incluziv de învățare, unde nu este lăsat loc de interpretări asupra modului în care aceștia ar trebui tratați.

11. Crezi că ar fi suficient ca legea să includă numai „respectarea” diversității, fără a mai impune promovarea acesteia?

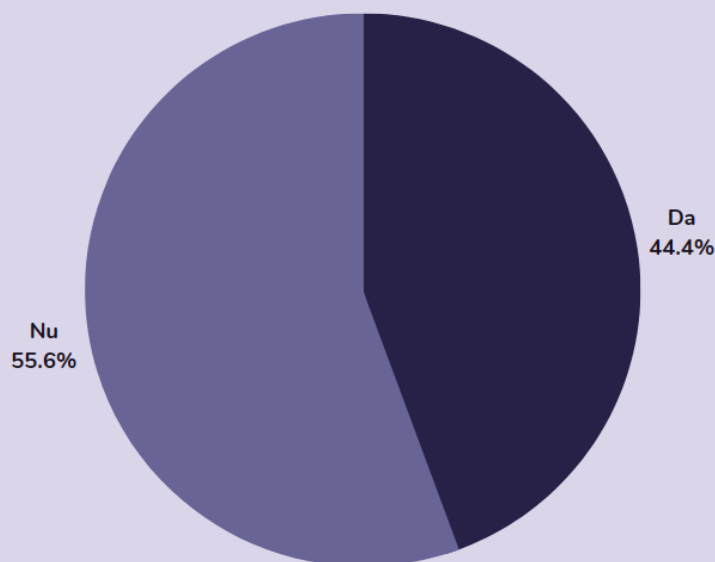
44,4% din cei ce au răspuns sondajului cred că este suficient ca legea să includă numai formularea „*respectarea diversității*”. Pe de altă parte, **55,6%** afirmă

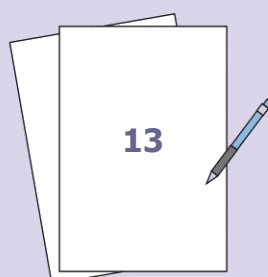
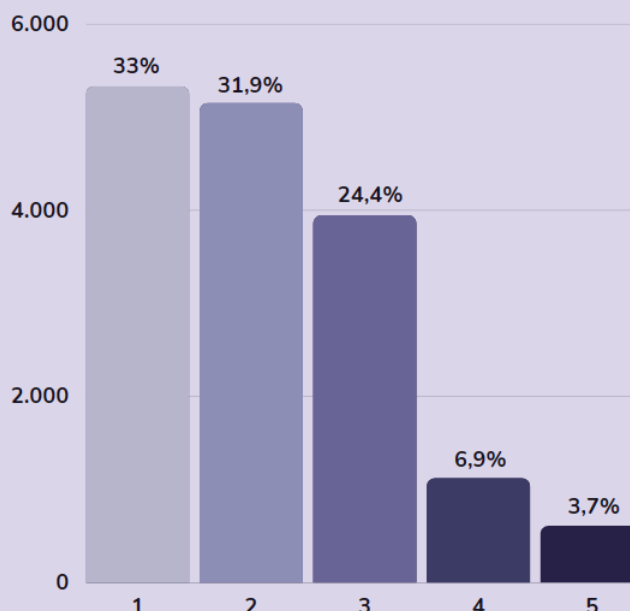
că nu este suficient ca diversitatea să fie numai „respectată”, ci că aceasta trebuie **promovată** de cadrele didactice și restul personalului școlar, așa cum era prevăzut și în forma inițială a legii.

Amintim aici că România, ca stat membru al Uniunii Europene, are datoria de a promova diversitatea de gen, rasială, culturală, sexuală și de abilități, așa cum reiese din [Strategia pentru egalitatea de gen 2020-2025](#), [Planul de acțiune antirasism 2020-2025](#), [Strategia pentru egalitatea persoanelor LGBTIQ+ 2020-2025](#), [Strategia pentru drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030](#) și altele.

12. Pe o scară de la 1 la 5, cât de multă libertate consideri că au elevii din România, la momentul actual, cu privire la alegerea disciplinelor pe care le studiază?

Doar **3,7%** dintre elevi simt că au libertate deplină când vine vorba de alegerea disciplinelor de studiu, în speță a opționalelor. **31,3%** consideră nivelul ca fiind unul mediu, iar **64,9%** văd alegerea opționalelor depinzând puțin de voința lor.

Pe surse, au fost aflate noile planuri-cadru ce vor intra în vigoare odată cu noua lege. Planurile-cadru cuprind numărul de ore aferent fiecărei discipline de studiu, specific fiecărui profil, făcând referire vag și la programele școlare. Trunchiul comun vizează materiile de bază, acele competențe cheie necesare oricărui absolvent de liceu, indiferent de profilul studiat. Curriculum la decizia elevului din oferta școlii reprezintă acele ore la care elevii pot alege, în mod individual, ce materie studiază.

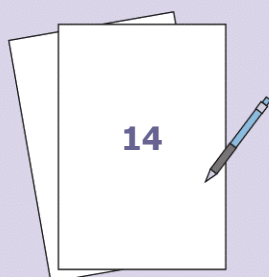
Noile propuneri aduc câteva schimbări drastice în curriculum, cum ar fi eliminarea geografiei din trunchiul comun pentru clasele a XI-a și a XII-a, integrarea în disciplina Istorie a informațiilor aprofundate despre Holocaust și Comunism, dar și eliminarea disciplinelor Logică și Psihologie.

Transformarea curriculumului la decizia școlii în curriculum la decizia elevului din oferta școlii (CDEOȘ) a fost una dintre propunerile noastre și ar presupune creșterea ponderii materiilor pe care elevii le pot alege, în mod individual, pe tot parcursul lor școlar, în special începând cu clasa a XI-a. Astfel, pe lângă competențele-cheie vizate de materiile cuprinse în trunchiul comun, elevii vor avea o **libertate mult mai mare** în a alege materiile opționale pe care le studiază, în funcție de dorințele și de necesitățile acestora, inclusiv prin intermediul unor grupe de studiu constituite la nivel de școală.

13. Ești de acord cu introducerea în trunchiul comun a două ore de matematică generalizată până în clasa a XII-a, indiferent de specializare?

Un procent de **47,1%** dintre elevi salută ideea de a avea minimum două ore de matematică generalizată, indiferent de profilul la care se află, până la finalizarea studiilor. În schimb, **52,9%** din respondenți nu sunt de acord cu inițiativa.

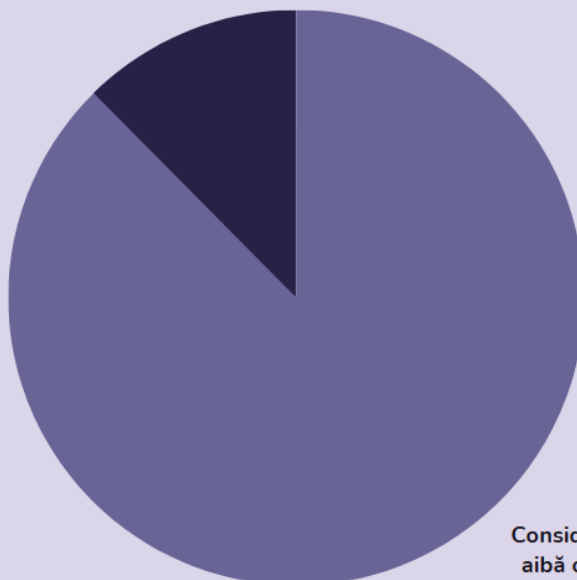

14. Ce părere ai despre redefinirea curriculumului la decizia elevului din oferta școlii și creșterea ponderii acestuia?

Un procent copleșitor de **87,6%** dintre cei întrebați consideră că este necesară o mai mare libertate în alegerea disciplinelor de studiu, astfel încât acestea să poată satisface cu adevărat nevoile elevilor și să poată contura pentru aceștia direcții de viitor.

Consider necesară păstrarea disciplinelor aferente profilului în trunchiul comun până la finalul liceului
12.4%

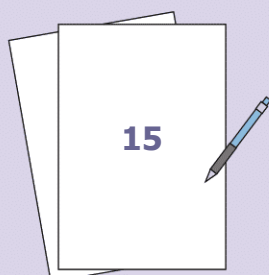

Consider că elevii ar trebui să aibă o mai mare libertate în alegerea disciplinelor de studiu
87.6%

15. Ce ți-ai dori de la noile planuri-cadru? Cum ți se par modificările aduse la profilul tău?

„Vreau să îmi aleg materiile pe care vreau să le învăț. Momentan, școala nu mă pregătește pentru ceea ce vreau să fac în continuare.”

„Studiind filologie, modificările aduse de noul proiect de lege mi se par îngrijorătoare. E periculos să elimini logica, psihologia și geografia din trunchiul comun, întrucât acestea au nenumărate beneficii cognitive, ajută la rezolvarea

problemelor și fac parte din cultura generală. De asemenea, mi se pare incorect să fie introdusă religia în programa de Bacalaureat, deoarece nu este echitabil pentru elevii de altă religie sau cei care nu aleg să studieze această disciplină.”

„Aș vrea ca de anul viitor să pot lua parte la opționalul pe care eu l-am ales, împreună cu alții din același an, nu să conteze majoritatea răspunsurilor și să fac ce vor să studieze colegii mei de clasă.”

„Cred că ar trebui ca fiecare copil să poată alege ce materii dorește să studieze, iar pentru cei ce nu știu exact pe ce vor să se axeze, să existe niște activități extrașcolare unde să poți să te descoperi, să afli mai multe despre diverse meserii.”

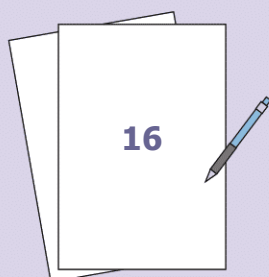
„Admir sistemul din străinătate, unde îți poți crea singur planul de studiu astfel încât să te axezi pe materiile care sunt de interes pentru tine, să le faci pe acelea la un nivel avansat.”

„Înțeleg că în ciclul preuniversitar se pune accentul pe cultura generală, însă sunt multe facultăți unde dai admiterea din materii pe care nu ai ocazia să le studiezi la școală. Dacă trebuie să îmi învăț pasiunile de pe internet sau de la meditații, de ce mai petrec atâtea ore pe zi în bancă?”

„Sunt la real intensiv. Spre deosebire de alte profiluri, unde unele materii dispar din clasa a XI-a, noi trebuie să facem până la terminarea liceului toate disciplinele, nu avem libertatea de a alege. Ni se spune mereu că «noi singuri ne-am ales un profil greu». Nu am venit la acest profil ca să aprofundez literatura, nici științele socio-umane sau arta.”

„Mi-ar plăcea să se pună mai mult accentul pe gramatică, nu pe literatură, în special la cei care nu sunt la profilul umanist. Sunt multe facultăți care dau admiterea la gramatică.”

„Momentan, suntem limitați la 4 profiluri, care ajung să nu fie cu mult diferite unul față de celălalt. Suntem forțați să ne petrecem 7 ore pe zi în aceeași clasă cu colegi care de multe ori nu vor să studieze aceleași lucruri ca noi. Dacă ne-am putea alege noi materiile și să schimbăm noi sala, nu profesorii, învățând pe grupe cu alți

elevi din același an, am avea parte și de diversitate socială și ne-am putea găsi prieteni mai ușor, dar am și studia ceea ce ne place.”

„Eu doresc să dau la drept. Nu înțeleg de ce s-au scos de la bac materii precum logica sau psihologia, care sigur îmi vor fi de folos, dar s-a introdus religia (pe care o văd ca o variantă numai pentru elevii de la teologic, însă dacă ei vor putea da bacul la materia profilului, de ce alți elevi de la vocațional nu pot da bacul la istoria artei, istoria muzicii, istoria teatrului etc.?).”

„Este crucial ca elevii să înceapă să studieze niște materii care să îi formeze pentru viață, cum ar fi educația financiară, cea pentru alimentație, cea pentru sănătate, cea juridică sau sexuală.”

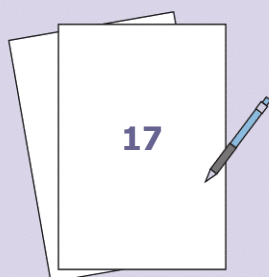
„Aș vrea ca școala să ne introducă mai mult în sfera voluntariatului, pe timpul anului școlar dar și al vacanțelor, și să putem să ne înscriem și în cluburi (de lectură, de arte, sportive etc.) ca să ne dăm seama ce ne place și ce vrem să studiem.”

„Mi-ar plăcea ca la filologie să ne putem alege fiecare ce limbă dorim să facem ca limba a doua. Acum fac franceză, însă în școala mea există și o clasă care face spaniolă. Mi-aș dori să pot învăța și eu la școală spaniolă.”

„Fiind la bilingv, am primit de multe ori întrebarea «Faceți o parte din materii în engleză?» - la care întotdeauna răspund trist că nu, doar avem 5 ore de engleză pe săptămână și un opțional...”

„Mi se pare la fel de important ca elevii să poată continua să studieze geografie cum este și să studiem acele noi părți din istorie introduse. Aceste două materii merg mână în mână, totuși le studiem separat, nu mereu în același punct una cu cealaltă, iar acum avem materie în plus la istorie, dar doi ani scoși de la geografie?”

„Mi-aș dori ca în noul format să se facă o paralelă între școală și dezvoltare personală, să aflăm mai multe despre cum să ne integrăm în societate și să studiem materii care ne vor încadra ușor pe piața muncii și ne vor fi de folos la examenul de admitere la facultate.”

„Cred că ar fi mult mai bine dacă la materiile de real, am învăța mai mult practic, prin laboratoare. Asta le-ar face mai atractive și pentru cei de la uman sau vocațional.”

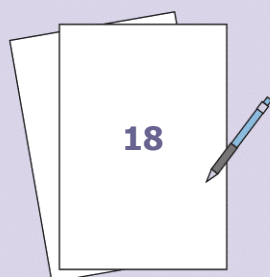
„Nu cred că e o idee bună ca cei care nu sunt la profilul real să facă de acum câte două ore de matematică până în clasa a XII-a, mai ales dacă asta ar însemna să nu mai facă logică, psihologie, geografie sau alte materii care se potrivesc mai mult profilului lor.”

„Sunt la științele naturii. Nici acum nu înțeleg de ce fac 5 ore pe săptămână de matematică, dar numai 2 de biologie. Noile planuri-cadru mi se pare că estompează aproape definitiv linia oricum subțire dintre cele două profile de la real.”

„Nu văd necesară diminuarea orelor de științe ale naturii, în special la profilul științe ale naturii... Dar aș vrea să facem mai puțin din sfera științelor sociale și filologiei, deoarece am venit la real ca să ne axăm pe materiile de real.”

„Cred că fiecare profil ar trebui să aibă impuse numai materiile specifice profilului. În afara acelor, să fie necesar ca fiecare elev să-și aleagă un anumit număr de ore pe săptămână și un anumit număr de materii din rândul celorlalte discipline, dar să nu fie niciuna anume impusă.”

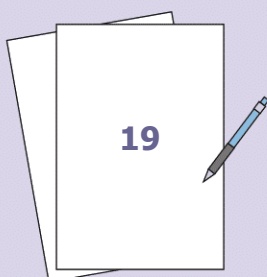
„Ar fi ideal să putem să alegem nu numai ce materii studiem, ci și ce anume din acele materii studiem (în raport cu profilul nostru și cum se pliază fiecare materie pe el). Atunci am vorbi cu adevărat de un plan individual de învățare.”

Sumar executiv

- **78,2%** dintre respondenți consideră că **nu** ar trebui să existe un examen separat de Evaluarea Națională, fapt ce demonstrează dorința elevilor de a păstra Evaluarea Națională ca formă principală de admitere în ciclul liceal.
- **86,2%** dintre elevi consideră că ar trebui să existe un termen-limită, în fiecare lună, pentru acordarea burselor școlare, un termen ce va asigura plata egală a burselor școlare către toți elevii din unitățile de învățământ preuniversitar din România.
- **69,5%** consideră că Religia nu ar trebui introdusă ca materie opțională la Examenul de Bacalaureat, în timp ce **14,8%** consideră că ar trebui evaluată Istoria Religiilor, fapt ce confirmă poziția CNE încă de la propunerea acestui amendament.
- **54,9%** dintre respondenți consideră că elevii ar trebui să participe, în mod obligatoriu, la ore de consiliere psihologică, fără acordul părintelui, lucru ce va limita cazurile de violență în școli.
- **63,2%** din elevi consideră că diversitatea nu este promovată suficient în sălile de clasă, fapt ce atestă existența segregării în mediul școlar.
- **87,6%** din respondenți consideră că elevii ar trebui să aibă mai multă libertate în alegerea disciplinelor de studiu, astfel aceștia ar alege discipline de studiu în funcție de orientarea profesională individuală.

RECOMANDĂRI

Adoptarea legii în forma sa finală în procesul legislativ nu marchează sfârșitul reformei în educație. În acest sens, legislația subsecventă joacă un rol important în a asigura respectarea tuturor principiilor ce ar trebui să guverneze sistemul de învățământ preuniversitar - echitatea, incluziunea, diversitatea etc.

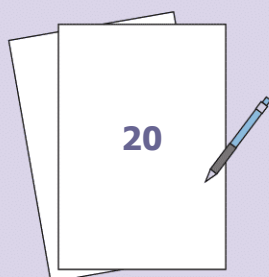
Propunerile actuale ale Consiliului Național al Elevilor sunt corelate cu toate cele prezentate anterior și reflectă dorințele elevilor ce nu au putut fi introduse în pachetul legislativ în circuitul legislativ inițial.

Accesul în învățământul liceal

- Eliminarea examenului de admitere la liceu organizat ulterior susținerii examenului de Evaluare Națională - luând în calcul discrepanțele uriașe pe care această admitere le-ar putea aduce între elevii din medii educaționale dezvoltate și cei din comunități școlare dezavantajate, se poate observa și o lipsă majoră de constituționalitate a acestei prevederi. Astfel, atragem atenția asupra încălcării principiului nondiscriminării și desegregării, care stă inclusiv la baza proiectului România Educată, pe care ar fi trebuit să fie bazată și noua lege a educației.
- Calibrarea nivelului de dificultate a subiectelor de la examenul de Evaluare Națională, astfel încât acesta să reprezinte cu adevărat o evaluare de etapă, organizată pe mai multe trepte de dificultate, în funcție de care poate fi realizată repartizarea la liceu.

Bursele elevilor

- Stabilirea, în metodologia-cadru de acordare a bursei școlare, a unui termen-limită pentru transmiterea sumelor către elevi, astfel încât să fie

garantată acordarea burselor la timp, întârzierile nemaifiind în niciun fel justificate, luând în calcul faptul că acum acestea se acordă din bugetul Ministerului Educației.

Examenul de bacalaureat

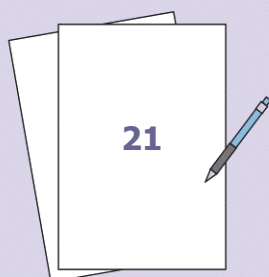
- Eliminarea religiei de pe lista disciplinelor de examen, cu excepția învățământului confesional, deoarece este introducerea acesteia ar însemna o discriminare clară față de elevii care au alte convingeri religioase decât cea creștin-ortodoxă. În acest sens, reiterăm principiul nondiscriminării care ar trebui să primeze indiferent de circumstanțe.

Exmatricularea elevilor

- Eliminarea exmatriculării elevilor de pe lista de sancțiuni ce pot fi aplicate elevilor din sistemul de învățământ preuniversitar, fiind un aspect neconstituțional. Amintim că acest aspect a fost susținut chiar și de către Ministerul Educației când exmatricularea din învățământul obligatoriu a fost eliminată din Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Diversitatea

- Explicitarea amplă în legislația subsecventă, inclusiv în Statutul Elevului, a termenului de diversitate și a sancțiunilor ce pot fi acordate cadrelor didactice care nu asigură un mediu educațional incluziv la clasă;
- Promovarea reală a diversității în unitățile de învățământ și implementarea unui algoritm de monitorizare a cazurilor de discriminare în unitățile de învățământ preuniversitar;

- Aplicarea sancțiunilor conform legislației în vigoare cadrelor didactice care nu asigură un cadru incluziv în sălile de clasă.

Planurile-cadru

- Implementarea reală a CDEOȘ și asigurarea desfășurării grupelor de studiu la nivelul fiecărei unități de învățământ, astfel încât fiecare elev să poată studia opționalul ales în mod individual;
- Creșterea numărului de discipline opționale pe care elevii le pot studia;
- Creșterea ponderii de discipline opționale (CDEOȘ) la 30% din numărul total de ore pentru elevii de gimnaziu și la 40% pentru elevii de liceu;
- Adaptarea conținuturilor la necesitățile actuale ale societății și la contextul digitalizării;
- Asigurarea unor competențe de bază pentru profilul absolventului de liceu.

